

Obžalovanja vredni slučaji

Roparski napad. V Studencih pri Mariboru sta na cesti napadla dva neznanca 31 letnega Alberta Curka. Podrla sta ga na tla, ga hudo pretepla in sta mu nasilno odvzela listino s 150 din.

Roparski morilec se je odpeljal v kaznilnico s fижakerjem. Ivan Bevardi in njegov pajdaš Šajtegel sta bila vsak na 20 let obsojena radi dvojnega roparskega umora pri Sv. Bolfenku nad Mariborom. Bevardijeva obsodba je že potrjena od višjega mesta in je moral nastopiti zadnje dni kazen v mariborski kaznilnici. Tolovaj si je naročil fижakerja in ga je odvedel paznik vklejenega v odprti kočiji iz jetnišnice okrožnega sodišča v kaznilnico. — Šajtegljov priziv proti obsodbi še ni rešen.

14 letni potepuh v vrbovem štoru. Ob potoku v Pekrah pri Mariboru je prenočeval od zime do pred kratkim neki 14 letni potepuh, ki se je preživljal z beračenjem. Kakor hitro so zvedeli orožniki iz Studencev za izredni stan, so si hoteli klateža ogledati natančneje in mu pomagati do udobnejšega bivališča. Fant je pa pobegnil pred orožniki in se je preselil neznano kam.

Krvav napad. V Sp. Dupleku pri Mariboru so napadli neznanca 18 letnega posina Alojzija Lorenčič in so mu prizadjali z nožem več smrtonovarnih zaboljajev. Lorenčič se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Prijet kurji tat. V Štrihovcu pri Sv. Ilju v Slcv. goricah je bil zasačen neki Karel Gerlič v trenutku, ko je hotel nekemu posestniku pokradene kure pobasati v vrečo. Kurjega tatu so zaprli.

Požig zaradi zavrjnene ljubezni. Zadnjo nedeljo zvečer je pričelo goreti v Ljubljani v Kamniški ulici med Bežigradom in Šiško podstrešje vile Ložar, ki je last upokojenega železniškega uradnika Ložar. Požar je podtaknil 26 letni visokošolec Aleš Kovič iz maščevanja, ker je zavrnila njegovo ljubezen domača hčerka Gre-

ta Ložar, uradnica splošne bolnišnice. Požigalec se je sam javil policiji. Gasilci so ogenj udušili in je zgorelo podstrešje ter del drugega nadstropja. Škode je 30.000 din, vila pa je zavarovana za 80.000 din.

Izpred sodišča

Na 20 let obsojen bratomorilec. Pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča se je začne dni zagovarjal radi Kajnovnega zločina 41 letni delavec Franc Pintarič iz Dečnih sel pri Artičah v okolici Brežic. Brata Franc in Jože Pintarič sta se nekaj let tožarila radi dote, radi groženj in sta ovajala drug drugega oblasti. Med bratoma je vladalo kačje sovraštvo, katerega sta zaključila umor in obsodba pred sodiščem. Dne 23. aprila proti večeru je prišel Franc Pintarič iz Dečnih sel na Sromlje z lovsko puško pod sukno in z namenom, da ustrelji svojega brata. Franc je opravil kajnovski zločin z dvema streloma na kratko razdaljo. Šibre so predrle Jožetu pljuča, srce, jetra in ledvice. Po krvavem dejanju se je Franc nekaj časa skrival, nato pa se je sam javil celjskemu sodišču. Obtoženi je pri obravnavi priznal dejanje z izgovorom, da je hotel brata samo pre-

plašiti s streli in da je ravnal v duševni zmedenosti, ker je božjasten. Priče so ovrgele ta zagovor in Franc je bil obsojen na 20 let robije, na povprečnino 500 din in vdovi brata mora plačati za pogreb 1202 dinarja.

Slovenska Krajina

Sv. Sebeščan. Za naš društveni dom so darovali iz inozemstva: Ficko Vera 100 din, Zelko Karel 100 din, Ficko Alojzij 80 din, Zelko-Komin Linika 60 din; po 50 din: Gomboc Etelka, Sever Adela, Kerec Karel, Kerec Marija, Seruga Stefan in žena Kristina, Kološa Franc, Petrijan Karel, Santavec Marija, Palatin Alojzij in žena Alojzija, Fujs Klarica, Gomboši Marija, Broder Kalman, Horvat Marija, Horvat Franc, Gomboši Franc, Celec Franc, Celec Alojzija, Panker Ivan, Panker Franc, Drobec Marija, Gomboši Terezija, Fujs Verona in brat Aleksander, Pintarič Ana in Fujs Terezija 40 din, Zelko Alojzij 25 din, Fujs Antica 20 din in Fujs Janez 20 din. Najlepša hvala!

Dolnja Bistrica. V Slov. Krajini smo kmalu po treh zločinih okrog Slov. Bistrice zvedeli, da je glavni krivec krvavih razbojništev Melhior Pintarič. Zalibog je ta nebodigatreba rojen pri

Nogomet pred 600 leti

Na Angleškem se je začel nogomet razvijati pred 600 leti, in sicer leta 1314, ko je vladal Angliji kralj Edvard II., ki je menda tudi sam hodil gledat brcanje žoge. Nazadnje pa je ta kralj gori imenovanega leta v Londonu prepovedal žogobrc ter svojo prepoved takole utemeljil: »Ker ta igra povzroča prevelik nemir, ko se gledalci neprestano med seboj prepirajo in pretepajo.« Tudi danes je precej podobno.

Najvišja hiša na svetu

Kakor poročajo iz Čikaga v ameriških Združenih državah, bodo tam kmalu dobili najvišjo hišo sveta. Tamkaj grade namreč velikanski nebotačnik ali donebnik, ki bo 200 nadstropij visok. V tem velikanskem

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Takšna poizvedovanja niso bila nič kaj dobrega obetajoča za nobenega ponarejevalnih mojstrov. Vsak čas bi se bilo lahko lotilo orožništvo natančnejše preiskave in bi zajelo kar oba z bogatim inventarjem vred.

Pri nadaljnjih nočnih sestankih sta bila mojstra resnega mnenja, da se je pričelo krog Sv. Kungote nekaj plesti in bo treba misliti na premembo gnezda. Rupnik je bil za to, da bi sploh zapustila za oba preveč razkričano Dravsko polje in bi se izselila vsak v drugo državo. Jurij bi jo naj potegnil v Avstrijo, kjer že ima svoje znance. Rupnik jo bo ubral na Madjarsko, kakor hitro mu bo izročeno od njegovih razpečevalcev delež na izkupičku dolarskih potvorb iz Julijske Krajine.

Taki in podobni pogovori in načrti za izselitev so tolažili na sestankih ponarejevalca. Kljub zavesti neprestane nevarnosti in sklepu za pobeg sta še dalje ostala pri dobrih ter molčečih ljudeh, dokler ju ni razgnala najresnejša nevarnost nenadne aretacije.

26

Srečen pobeg mojstrov

V nočni pomenek zatopljen je presenetilo trkanje na precej visoko okno na spodnji strani hiše. Mali Rupnik je poškilil skozi zastor na oknu, prebledel in se stresel... Na šipo je kljukal s konico bajoneta orožnik! Bolj hladnokrvni Jurij je prebudil gospodarja in mu pojasnil s par besedami položaj. Ponarejevalca sta tiho odklenila spredaj glavna vrata. Lastnik hiše je klošturil glasno z leščerbo v roki po kuhinji, preden je odcepel po par stopnicah proti mnogo nižjim vratom spodnjega dela hiše. Duri je odklenil in že sta bila pri njem orožnika in zahtevala vstop. Pregledala sta površno vse izbe. Naletela sta samo na domače in odšla brez plena, kateri je pobegnil radi njune neprevidnosti skozi glavna vrata na cesto in po njej proti bolj zgornjemu Dravskemu polju. Če bi bil eden od orožnikov stražil izhod na cesto in drugi onega na dvorišče, bi bilo došlo do hudo krvavega spopada, ker sta bila begunca oborožena vsak s svojim samokresom.

Po slučajno posrečenem pobegu za oblast še vedno prikritemu Juriju pri Sv. Kungoti in še orožnikom na nosu ni bilo več obstanka. Potočnik se je dodobra zavedal, kaj ga čaka prej ali slej pri kungoških dobrotnikih.

nas v Dolnji Bistrici in mu mora biti sedaj 29 let. Mati mu je umrla v mladosti, oče pa je zginil leta 1935. Bil je že 11 krat predkaznovan radi raznih zločinov in pregreškov. Najdalje je sedel šest mesecev. V ječi se je popolnoma izpridil in se spoznal z najbolj nevarnimi zločinci. Na srečo se je Pintarič izselil iz Slovenske Krajine in predstavil svoj žalostni delokrog v bližnjo in daljno mariborsko okolico. Če bi se bil zatekel k nam, bi bil v družbi tatinskih ciganov pravi bič za domovino. V naše pomirjenje moramo še pribiti, da je izprijen Pintarič sicer naš rojak, a pristojen je v štrigovo.

*

Lov na roparja

V zadnji številki smo beležili žalostno vest o tolovajskih nastopih po okolici Slovenske Bistrice, ki so zahtevali eno smrtno žrtev in tri ranjene. Sporočilo o tolikanj drznem roparskem pojavu je spravilo na noge orožnike iz vsega mariborskega okoliša pod poveljstvom orožniškega polkovnika Barleta iz Ljubljane.

Prva razkritja

Kakor hitro je zaznala javnost o roparskih napadih, je bilo vse prepričano, da sta na delu pred kratkim iz mariborske kaznilnice pobegla kaznjena in vlomilca Črepinko in Babič.

Že prve poizvedbe orožnikov so dognale, da sta izvršila razbojništvo 29 letni delavec iz Maribora Melhior Pintarič in 28 letni Jožef Koder, po domače Dacarjev Pepi iz Rač, ki je brezposeln trgovski pomočnik in bolj majhen. Pintarič, kateri je visoke postave, je bil član roparske tolpe, ki sta jo poleg njega tvorila še 21 letni Jakob Juhart in 18 letni Kelca. Vsi trije so se spoznali v Mariboru, kjer so postopali brez dela, pa so sklenili, da bodo šli po svetu in se preživljali s tatvinami in razbojništvu. Pintarič je ukradel tri kolesa, na katerih so se odpeljali proti Ljutomeru. Pri Križevcih so jih orožniki ustavili, tatovi pa so prestrašeni pustili kolesa na cesti in pobegnili. Šešli so se zopet pri Vurbergu, potem pa so izvršili znano razbojstvo v Dupleku. Od tam so se zatekli v Betnavski gozd pri Mariboru, od koder sta Pintarič in Juhart poslala Kelca v Maribor po južino. Medtem so orožniki s Tezna prišli Kelca, Juhart in Pintarič pa sta se razšla. Juhart se je klatil po mariborski okolici in je bil aretiran v Novi vasi. Pintarič se je podal proti Račam, kjer se je sestal z omenjenim Jožefom Kodrom. Koder je šele nedavno prišel iz kaznilnice, kjer je radi nekakega zapeljevanja prestajal dveletno robijo. Pred kratkim so ga izpustili po

13 mesecih pogojno. Koder je vedel, da je posestnik Ačko v Kalšah prodal vola in da ima doma denar, pa ga je nagovoril Pintarič, da Ačka oropata. V noči na 25. junij sta vdrla v Ačkovo hišo, kjer sta se najprej napila žganja in sta se napotila pijana nad Ačka, katerega sta ubila. Ačku sta odnesla hranilno knjižico na ime Jernej Leskovar z vlogo 1400 din od posojilnice pri Sv. Martinu na Pohorju.

Da bi zabrisala prvo krvavo dejanje, sta hotela zažgati Ačkovo hišo, a ju je prepodil s streli Ačkov sosed.

S Kalš sta krenila proti Zg. Polškavi in Račam. Pijara od žganja sta se držala objeta, tutila iz polnih gri in streljala na vsakega, katerega sta srečala.

V omenjenem okolišu sta, kakor smo že poročali zadnjič, zagrešila tri razbojništva.

Bitka z orožniki

Od Rač sta mahnila tolovaja proti Ptujju, kjer sta se oskrbela s pomočjo drugih z naboji za samokreza, saj sta oddala na pohodu s Kalš 60 strel in jima je primanjkovalo streliva.

Dne 27. junija sta se pojavila oba v vasi Hajdoše, ki leži na Dravskem polju med Slovenjo vasjo in Hajdino. Tamkaj sta se najedla v krčmi in se napila do pijanosti vina.

Ljudje so radovedno gledali pijana tujca, katere sta se ponašala z nabitimi samokresi, katere sta razpeložila po mizi. Eden od gledalcev je pri tem izmaknil eno pištolo in zginil z njo. Kakor hitro sta opazila roparja, da je zmanjkal samokres, sta začela groziti ljudem, ki so se razbežali na vse strani. Tolovaja sta vsa razljutena streljala po vasi, šele na strele so poklicali vaščani orožnike iz Brega pri Ptujju, ki so kolikor

Tolovajska tovariša

Franc Pintarič

Jožef Koder

mogoče naglo vas obkolili. Orožnikov je bilo premalo, da bi bili zasedli vse dohode v vas. Radi tega so hoteli presenetiti roparja iz zasede.

Res sta se približala kmalu dva moška, ki sta bila pozvana od patrulje na stoj in predajo. Pozvana sta začela streljati. Ko so se poslužili krogel tudi orožniki, sta se spustila neznanca v beg in zginila v temi. Pri begu sta pogodila nezastražen izhod iz vasi in sta se srečno skrila v bližnjem gozdu.

V teku noči so dobili orožniki ojačenja, pretaknili so vse Hajdoše, a o drznih razbojnikih že ni bilo nobene sledi.

Po tem prvem srečanju in spopadu so dobili žandarji nalog, da primejo tolovaja živa ali mrtva.

Pintarič prijel

Dne 29. junija, na Petrovo, sta se v Hajdošah srečno pobegla roparja približala Ptujski gori. Zadelo sta na vinočoč posestnika Rodoška. Bilo je tamkaj nekaj gospodov s Ptujске gore ter tudi par financarjev. Tolovaja sta stopila drzno med pivce ter si naročila vina. K svoji mizi sta celo povabila Rodoška in financarje. Lastnik vinočoca je prisedel h gostoma, finančni stražnik pa so ostali pri svojem vinu.

Neznanca sta se v veliki vročini napila ter začela prepevati.

Ob osmih zvečer je policijska ura za vinočoca, a tujca sta še naročala vino ter prepevala, da je privabilo petje fante iz sosesčine.

Koder je začel razkazovati svojo telesno moč. Tovarša je posnemal še Pintarič, ki je prijel enega fanta z zobmi in ga nosil okrog.

Obnašanje obeh močnih bahačev je postalo sumljivo. Eden od pivcev se je izmuznil iz zidavnice in odšel po orožnike na Ptujsko goro, kjer je našel samo enega, ker so bili drugi na pogonu za iskanih lepovoma.

Ptujskogorskemu orožniku so se pridružili financarji ter nekaj domačinov. Podali so se proti viničarji, obkolili zidavnico in planili nad razbojnika. Vsi so se vrgli na močnega Pintariča, katerega je eden omamil z udarcem po glavi. Podrli so ga na tla in zvezali. Splošno ruvanje je izrabil Koder za neopažen pobeg.

Zvezanega Pintariča so odvedli na Ptujsko goro, kjer so dognali, da so ujeli pravo šuko.

Pintariča so obdržali na Ptujski gori, kamor je prišel v našem poročilu imenovani polkovnik Barle ter orožniški kapetan Mavrič.

Zločinca so odpeljali močno zvezanega na kraje roparskih napadov in 30. junija so ga privedli v Maribor.

Pri aretaciji so našli pri Pintariču dve repetirki težkega kalibra s številnimi naboji. Obleden je bil v obleko, katero je oropal na Kalšah ubitemu Ačku.

Več nego en teden ga ni bilo na spregled. Po sedmih dneh se je pripeljal pri belem dnevu z vozikom po svojo prtljago kmečki človek. Povedal je po pravici, da se je preselil mojster k njemu v vas Braunšvajg ob cesti proti Račam, kjer je več hiš, gozd bolj pri rokah, orožnikov pa tamkaj sploh še ni bilo.

Zadnji in mirnejši kotichek je bila za Jurija Potočnika Sv. Kungota. Iz tega prebižališča ga je prav za prav prepodil Rupnik s preveč pogostimi dnevnimi in nočnimi obiski. Upal je, da bo v Braunšvajgu še bolj na varnem, a se je varal.

Rupnikovo neprestano pohajkovanje po dravskopoljskih vaseh je vzbudilo splošno pozornost orožnikov. Orožništvo, katero je sumilo, da je zapleten ta tujec v ponarejevalske zadeve, je skrbno nadzorovalo vse njegove obhode. Orožniki so hoteli imeti za njegovo aretacijo vsaj nekaj z dokazi podprte krivde. Neprestano patroljiranje, ki je bilo namenjeno mojstru Rupniku, je vznemirjalo tudi Jurija in ga svarilo, da bo prišel lepega dne še on na vrsto. Vse Dravsko in Ptujsko polje je bilo kljub izredni naklonjenosti in molčečnosti kmečkega prebivalstva ogroženo. Za oba ponarejevalca je bil že skrajni čas, da bi se bila razbežala s svojo prtljago vred po

dogovoru pri Sv. Kungoti: eden v Avstrijo, drugi na Madžarsko.

IX. poglavje

Rupnik ob severni meji

Rupnikov nekdanji stanodajalec v Starošincah, pri katerem je bival v podstrešni sobi 14 mesecev, je kupil posestvo pri Zgornji Sv. Kungoti ob severni meji. Večkrat je nanese priliki, da se je razgovarjal s tamošnjimi kmeti in viničarji. Kakor povsod, so tožili tudi Kungovčani o slabih časih. Saj hrane in pijače bi še bilo, le denarja ni mogoče iztisniti od nikoder. Kmet le plačaj, izkupiš pa itak nič ali kako malenkost. Pri takih upravičenih zahtevah na pomanjkanje denarja po kmetih je hotel voditi Starošinčan glavno besedo. V poljanski zgovornosti mu je ušlo, da ve za človeka, kateri dela denar in pomaga najrajši revnim podeželanom, saj se je tudi naselil med kmeti ter biva med trpini že nekaj let. Križ je s tem dobrim človekom samo ta, da ga zalezuje oblast z orožniki in ga je treba skrivati, dokler ni gotov z delom. Kakor hitro je podprl z denarjem enega slabo stoječega, se odpravi kar sam dalje. Za svoj veliki trud zahteva samo boljše hrano, stanovanje, mir ter skrb, da ga ne bi iznenadili orožniki.

(Dalje prihodnjič)

babilonskem stolpu bo vozilo 40 dvigal. Da so dobili prostor za tako orjaško hišo, so morali podreti 34 drugih velikih hiš, ki so doslej tam stale.

Nenavadna ladja

Na Angleškem name-ravajo spustiti v morje nenavadno ladjo. Ta ladja bo imela namreč vijake ob svojih straneh. Ti vijaki bodo služili tudi za krmarjenje in drugega krmila sploh ne bo. Novi parnik, ki si ga je dala zgraditi železniška družba Southern Railway za promet med Lymingtonom in otokom Wightom, se bo imenoval »Lymington« in ga gradi neka ladjedelnica v Dumbartonu. Prednost nove konstrukcije je ta, da se more ladja obracati poljubno, tudi če so vodne prilike zelo omejene.